

ACTRICE CHRIS NIET VELT

DE BELGISCHE ACTRICE CHRIS NIETVELT KWAM UIT EEN A-CULTUREEL GEZIN EN IS TOCH TONEEL GAAN SPELEN. Nu, aan de vooravond van haar 50ste verjaardag, is ze nog steeds dik tevreden over die beslissing. Tot eind maart speelt ze in het stuk *In Ongenade* naar de roman van J.M. Coetzee.

1. Hoe gaat het met je? 'Ik word over twee maanden 50 en merk dat ik een tussentijdse balans opmaak. Ik heb een groot bewustzijn van waar ik ben in mijn leven; wat ik goed gedaan heb, wat ik niet goed gedaan heb. Ik ben minder bezig met het nu, en ik denk in een groter perspectief. Zowel over het werk wat ik doe als over de mensen met wie ik me omring, ben ik tevreden. Ik geef mijn leven een ruime 8. Ik heb mijn hart gevolgd in de keuzen die ik heb gemaakt, zowel wat beroep betreft als in de liefde.'

2. Wat is de beste beslissing die je ooit hebt genomen? 'Ik kom niet uit de toneelwereld, ben a-cultureel opgevoed. Geen concerten, geen musea, nooit op reis, geen muziek. Terwijl mijn hele omgeving het niets vond, ben ik toch toneel gaan spelen. Het was dapper, denk ik, om tegen die brave katholieke opvoeding in te gaan. Mijn ouders vinden het nu fantastisch, een beetje exotisch zelfs. Ik ben de vreemde eend in de bijt. Eigenlijk zou mijn familie het liefst willen dat ik in een soap speelde, want dan ben je pas echt acteur, vinden ze. Toch genieten mijn ouders, nog meer dan ikzelf, van het applaus in de zaal. Ze zien dat ik ervan kan leven, mijn vader zegt verwonderd: 'Het is nog best hard werken hoor.' Hij vraagt nooit meer: 'Wat doe je dan overdag, als je 's avonds twee uurtjes toneelspeelt?'

3. Wanneer ben je het gelukkigst? 'Als ik met mijn man Kai, zoon Nino (15) en dochter Pien (9) ben, we helemaal niks tegen elkaar zeggen en dat we het in stilte goed hebben samen. Als we op reis zijn en gevierd zwijgend in de auto zitten, krijg ik het gevoel dat we samen denken, dat we op dezelfde golf-lengte zitten. Maar misschien verbeeld ik me dat maar.'

4. Wanneer was je het ongelukkigst? 'Als het niet lukt met mijn werk. Of het nou gaat om de tekst, de regisseur of het concept tijdens de repetities: dat kost me bloed, zweet en tranen. Het zoeken en niet vinden, die frustratie maakt me ongelukkig. Hetzelfde geldt voor mijn privéleven. Als er dingen gebeuren die ik niet kan begrijpen, als de mensen van wie ik houd pijn hebben, als ik ze verlies. Om die machteloosheid kan ik zo kwaad worden. Ik ben een controlfreak.'

5. Wat betekent je vak voor jou? 'Als ik in het theater sta en alles klopt, dan is dat een heerlijk gevoel. Je personage, het spel, het publiek, de sfeer: alles valt samen. De magie van theater, dat het helemaal overkomt wat je bedoelde, wat je wilde zeggen en teweeg wilde brengen. Het komt niet vaak voor, maar dan gaat er elektriciteit door de ruimte, dan tintelt het in de lucht.'

6. Wat is de grootste fout die je ooit hebt gemaakt?

'Dat zeg ik niet. Maar voor mij heeft het altijd met liegen en bedriegen te maken. Het kan over kleine dingen gaan, zoals meepraten over een film die je niet gezien hebt. Maar ook over grotere dingen zoals vreemdgaan, of liegen tegen vrienden. Dat heeft wel eens het einde van een vriendschap of een relatie betekend. Het was voorname-lijk uit onzekerheid: toen ik als braaf Vlaams meisje tus-sen al die mondige Nederlanders belandde was ik zo overdonderd. Ik wilde erbij horen waardoor ik dingen deed waarvan ik achteraf dacht: dat had ik niet moeten doen. Maar ik heb ervan geleerd. Bedrog, leugens: dat doe ik niet meer. Die dingen zijn gebeurd; ik heb fouten gemaakt. Ook die dingen hebben mij gemaakt tot wie ik ben. Ik heb geen drang om alles uit het verleden recht te breien.'

7. Wat is je grootste zonde? 'Door mijn katholieke opvoeding ben ik met zonden grootgebracht. Zonden, schuldgevoel, dat heb ik van jongs af aan meegekregen. Het automatisme me overal schuldig over te voelen zit nog steeds in me, al gaat het veel beter dan twintig jaar geleden. Ik probeer het begrip zonde geen grote rol in mijn leven te laten spelen; dat wil ik niet meer.'

8. Wat is je grootste talent? 'Ik kan mij aanpassen en toch mijn eigenheid behouden. Dat gaat niet ten koste van mezelf, maar ik denk wel mee met de mensen om me heen. Ik ben naar Nederland teruggekeerd, maar eiste wel dat we in een ruim huis kwamen te wonen, en niet driehoog-achter. Voor aanpassing is inlevingsver-mogen nodig en dat is ook weer een erg handige eigen-schap voor een acteur.'

9. Lijk je op je ouders? 'Ik ben met veel angsten opgevoed. Dat probeer ik mijn kinderen juist niet mee te geven. Waarschijnlijk ben ik daarom ook op een man ge-vallen die in dat opzicht mijn tegenpool is. Hij laat mij dingen doen, die ik nooit gedurfd zou hebben zonder hem. De rem is er nog altijd, maar ik trap er niet meer op. Hij neemt met zijn rust mijn angsten weg.'

10. Wat is de zin van het leven? 'Die heb ik nog niet ge-vonden. Als mijn einde nadert, hoop ik dat ik kan zeg-gen dat het goed was. Zonder spijt omtrent dingen die ik wel of niet heb gedaan. Harmonie is mijn sleutelwoord. Ik voel harmonie als we met z'n vieren zwijgen in de auto, en als alles klopt tijdens een voorstelling. Als mijn leven over is, dan hoop ik dat alle onrust, twijfel en boos-heid weg is, dat ik alle ballast overboord heb gegooid. Dat ik een zuiverheid in denken en omgang met mensen heb en zo, in harmonie doodga. Ik weet niet of dat de zin van het leven is, maar het heeft het leven in elk geval wel de moeite waard gemaakt.'

Chris Nietvelt speelt in het toneelstuk *In Ongenade* (J.M. Coetzee) van Toneelgroep Amsterdam. Het stuk gaat op 4 december in première. Speellijst: www.tga.nl